

دستورالعمل حفاظتی منطقه عملیاتی والفجر ۸

گزیده اسناد عملیات والفجر ۸، جلد ۲، سند شماره ۰۰۹۳۲۱
آرشیو مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ

اشاره

حفاظت اطلاعات یکی از اصول مهم غافلگیری در عملیات‌های نظامی است. در طول جنگ تحمیلی نیز، مسئولان و فرماندهان بر رعایت مسائل حفاظتی در جریان اجرای عملیات‌های نظامی تأکید خاصی می‌کردند. رعایت اصول حفاظتی در عملیات والفجر ۸، به نسبت عملیات‌های پیش از آن پیشرفت درخور توجهی داشت، به طوری که دشمن نتوانست هیچ‌گونه اطلاعاتی را از انجام عملیاتی با این وسعت کسب کند و کاملاً غافلگیر شد. سند زیر بخشی از دستورالعمل حفاظتی عملیات والفجر ۸ است که از سوی قرارگاه خاتم‌الانبیاء تنظیم و به قرارگاه‌های مربوطه ابلاغ شده است. این سند گواه روشنی بر این مسئله است که در طراحی دستورالعمل حفاظتی عملیات، فرماندهان نظامی با دقت تمام ابعاد مختلف موضوع را بررسی و دستورالعمل اجرایی آن را به یگان‌های تابعه ابلاغ می‌کردند.

به پیوست پنج برگ طرح حفاظتی منطقه مانور به همراه دوازده پیوست در هجده برگ ابلاغ می‌شود. در این رابطه موارد زیر لازم‌الاجراست:

۱) دستورالعمل حفاظتی در سطح فرمانده قرارگاه تهیه شده است؛ بنابراین، لازم است با مطالعه دقیق اصل طرح، پیوست‌های آن و بحث در جلسه با حضور مسئولان مربوطه، دستورالعمل‌های اجرایی را بر اساس آن تهیه و به یگان‌ها و واحدهای مربوطه ابلاغ کنید؛

۲) کل دستورالعمل نباید عیناً تکثیر و در اختیار واحدها و یگان‌ها قرار داده شود، بلکه موارد مربوط به هر واحد همراه با دستورالعمل اجرایی آن به واحد مزبور و موارد مربوط به

هر یگان همراه با دستورالعمل اجرایی آن به یگان مربوطه ابلاغ شود؛

۳) تیمی برای نظارت بر اجرای صحیح موارد ابلاغی معلوم و بر حسن اجرا و پیگیری موارد مربوطه نظارت کنید؛ و

۴) نسخه‌ای از تمامی اقدامات خود را درباره این طرح به قرارگاه خاتم - حفاظت اطلاعات ارسال کنید.

فرماندهی قرارگاه خاتم‌الانبیاء (ص) سپاه

طرح حفاظتی مانور

الف) اقدامات حفظ سر

۱) نام افرادی که از هر قرارگاه و قرارگاه خاتم و یگان‌های تابعه می‌توانند تا بیست روز آینده در جریان طرح مانور قرار بگیرند، مشخص و یک بار دیگر ارسال می‌شود. تمامی افرادی که در جریان طرح مانور قرار گرفته‌اند، باید نسبت به نگهداری اسرار مربوط به این عملیات که اسرار اسلام است کاملاً دقت کنند [...]

۲) فرماندهان مناطق موظف‌اند برای حسن اجرای بندهای ۵ و ۶ و ۷ و ۸ و ۱۰ و ۱۴ و ۱۶ و ۱۸ (پیوست ۱)، دستورالعمل‌های اجرایی لازم را تهیه، به یگان‌ها و واحدهای تابعه ابلاغ و حسن اجرای آن را پیگیری کنند. هم‌چنین، در مورد بند ۱۰ معلوم شود هر یگان توانایی وارد

کردن چند وسیله نقلیه به منطقه را دارد، در مورد بند ۱۶، نیز برنامه مرخصی‌ها تنظیم و به واحدها و یگان‌ها ابلاغ شود و در مورد بند ۷، نسبت به جمع‌آوری باسیم و قطع FX برای اطمینان خاطر اقدام شود؛

۳) تهیه و تکثیر تمامی کالک‌ها و نقشه‌های عملیاتی باید طبق دستورالعمل شماره ۱-۱۱۳۳۱-۱/س مورخ ۶۴/۳/۲۸ باشد و بر اساس این دستورالعمل، تکثیر، ثبت، حمل و نگهداری شود؛

۴) نحوه حضور فرماندهان در منطقه باید بدین صورت باشد که برای پوشش حضور فرماندهان در منطقه جدید بخش‌نامه شماره ۱۵۲۰-۲۳/۱-۱/س مورخه ۶۴/۳/۲۶ ارسال شود و به اطلاع تمامی گردان‌ها برسد تا حضور جدید فرماندهان برای آنها توجیه شود، در ضمن، فرماندهی قرارگاه برنامه سرکشی را طوری تنظیم کند که فرماندهان مورد نظر از خطوط منطقه هدف بازدید کنند. لباس تمامی فرماندهان در سرکشی، لباس کار سپاه و ماشین‌های وانت و جیب میول و سایر وسایل نقلیه عادی باشد. فرماندهان شناخته شده باید کم‌ترین حضور را داشته باشند و در صورت نیاز، صبح خیلی زود یا در شب کار بازدید را انجام دهند و در بازدید، ضمن همراه داشتن راهنما از رجوع به پایگاه‌های سپاه و صحبت با برادران مستقر در آن جا شدیداً خودداری و پوشش لازم را درباره ملاقات‌های احتمالی از پیش تهیه کنند؛

۵) نحوه حضور برادران شناسایی در منطقه باید بدین

صورت باشد که تمامی برادران شناسایی یگان‌ها باید تحت پوشش ناو تیپ ماهشهر در منطقه حضور یابند و تمامی مفاد پیوست ۳ (پیوست شناسایی) را دقیقاً رعایت کنند. قرارگاه‌ها موظف‌اند ضمن هماهنگی قبلی با قرارگاه نوح در این مورد، بخش‌نامه اجرایی لازم را به یگان‌ها و واحدهای توجیه شده ارسال کنند؛

۶) تمامی دستورالعمل‌های خیلی محرمانه به بالا که تهیه و ابلاغ می‌شوند باید دست‌نویس باشند، و از سوی مسئول طرح و عملیات شماره‌گذاری و بایگانی شوند و تا پایان عملیات از انتقال سوابق نامه‌های مزبور به دبیرخانه خودداری گردد؛ و

۷) تبلیغات برای جذب نیرو با عنوان‌های نابودی صدام، ادامه جنگ، در دست اقدام بودن عملیات و عنوان‌های مشابه بلامانع است.

ب) اقدامات ضدشناسایی

پیش از یادآوری اقدامات ضدشناسایی به ذکر توانایی‌های دشمن در جمع‌آوری اطلاعات می‌پردازیم (در منطقه هدف) که عبارت‌اند از:

۱) دیده‌بانی

دکل‌های دیده‌بانی دشمن در منطقه یک یا دو دکل صد متری است که یکی از آنها در کنار شهر فاو قرار دارد، افزون بر این، تعدادی دکل ۴۲ متری فعال - که قبلاً دکل‌های برق‌رسانی بوده و در مواقع لزوم از آنها استفاده دیده‌بانی

انجام پذیر است.

اقدامات ضد شناسایی

۱) برای کور کردن دید رازیت‌ها، خاکریز جاده خسروآباد تکمیل و مابین پل‌های روی نهرها - که تردد در دید است - با میله و گونی، دید کور شود؛

۲) در مورد سایر جاده‌های منطقه الف، به ویژه جاده‌های انشعابی از چوئبده باید روی هر یک از جاده‌هایی که یا انحنا دارند یا بر خسروآباد عمود نیستند، یک بلدوزر برای خاکریز زدن کار کند و به مرور خاکریز بزند؛

۳) برای خنثی کردن فعالیت‌های دیده‌بانی، تمامی تردهای سنگین در شب و با نور خاموش انجام پذیرد و تردها در روز به حداقل تعداد خود (و آن هم تردهای عادی و با خودروهای عادی) برسد. هم‌چنین، تا حد امکان انجام فعالیت‌های مهندسی سنگین تحت این پوشش که روز گرم است و نمی‌توان کار کرد، در شب انجام شود. باید یادآور شد که در شب نیز، از دید رازیت مصون نیستند؛

۴) برای خنثی کردن فعالیت گشتی شناسایی و گشتی‌های در عمق [از سوی دشمن]، لازم است تعداد کمین اضافه، و در فاصله بین سنگرها و در راه‌های نفوذپذیر گشتی، کمین گذاشته شود؛

۵) برای جلوگیری از عکس‌هوایی باید تمامی مقررات پیوست‌های ۵ و ۴ به طور دقیق به مورد اجرا گذاشته شود؛

۶) تمامی وسایل جدیدی که به منطقه وارد می‌شوند، باید در بین نخلستان‌ها استتار و مفاد پیوست این بخش نامه دقیقاً اجرا شود (پیشگیری از مشخص شدن در عکس‌هوایی)؛

۷) تردد، باید تنها از مسیریابی انجام شود که در پیوست ۱ آمده است؛ و

۸) تمامی اقدامات پشتیبانی و تدارکات نیز باید مطابق پیوست ۱۰ باشد.

ج) کنترل تردد جاسوسی (اقدامات ضد جاسوسی)

عوامل جاسوس دشمن با سودجویی از عناصر ستون پنجم خود از راه‌های زیر اقدام به جمع‌آوری اطلاعات جاسوسی می‌کنند:

۱) هرچند عرب‌های محلی در حاشیه بهمین شیر حزب‌اللهی هستند، اما در بین آنها، عناصر مزدوری نیز دیده می‌شود که از طریق لنج‌داران یا گشتی‌های در عمق دشمن با سرپل‌های موجود در شادگان و اهواز اطلاعات موجود

می‌شود - وجود دارد که این امکان را به دشمن می‌دهد تا تمامی جاده‌های موجود در منطقه الف، به ویژه جاده حاشیه‌ای رودخانه و جاده‌های آنتنی عمود بر آن (از خارج به داخل) را کاملاً زیر دید داشته باشد و تمامی نقل و انتقالات و فعالیت‌های جدید مهندسی را ثبت کند. (جاده‌های داخل نخلستان مستثنی است).

۲) گشتی‌های شناسایی

این گشتی‌ها که نسبتاً فعال نیز هستند، تغییرات در خط لجمن و تغییرات در تعداد کمین‌ها و... را ثبت و گزارش می‌کنند.

۳) گشتی‌های شناسایی در عمق

این گشتی‌ها به راحتی از فاصله موجود بین سنگرهای نیروهای خودی در خط سود جسته، با استفاده از تاریکی هوا تا پشت خطوط لجمن ما آمده و حتی چند مورد تاروی جاده بهمین شیر رسیده و اقدام به جمع‌آوری اطلاعات کرده‌اند؛ بنابراین، استتار بین نخل‌ها و تغییرات محسوس در این منطقه و احداث جاده‌ها، اماکن و... جدید می‌تواند مورد شناسایی این گشتی‌ها قرار گیرد (ظرف یک سال گذشته دو مورد دیده شده است).

۴) عکس‌هوایی

تاکنون، دشمن در حالت عادی به طور متوسط هفته‌ای یک پرواز شناسایی در منطقه دارد و می‌تواند با عکس‌های هوایی خود (و هم‌چنین ماهواره‌ها) تمامی تغییرات در سطح زمین (جاده - مواضع توپخانه - بنه مهمات محل قرارگاه و...) را دقیقاً ثبت کند.

۵) رادار رازیت

دشمن به استعداد هر تیپ یک رادار رازیت در منطقه مستقر کرده است و رادارهای رازیت آن طوری نصب شده که منطقه یکدیگر را می‌پوشاند و در ارتفاع حداقل ده متر مستقرند. این رادارها قادر به ثبت تغییرات داخل نخلستان‌ها نیستند، اما به دلیل آن که در نقاط مرتفع نصب شده‌اند، رفت و آمد وسایل نقلیه در جاده خسروآباد و جاده‌های عمود بر آن (چوئبده به قاسمیه و...) را ثبت می‌کند؛ بنابراین، حجم تردها در این منطقه (حتی در شب) می‌تواند زیر دید رازیت باشد. بدین ترتیب، در قسمت‌هایی که فاصله جاده از نخل‌ها زیاد می‌شود، این دید به راحتی

منطقه را منتقل می کنند؛ و

۲) از آن جا که تاکنون، برای عملیات مهندسی و کارهای تدارکات از نیروهای قراردادی بومی استفاده شده است، در بین این افراد، عوامل ستون پنجم دشمن، به ویژه عرب های محلی وجود دارد که اطلاعات جدید را منتقل می کنند.

شیوه مقابله

برای مقابله با فعالیت های جاسوسی باید اقدامات زیر انجام شود:

۱) تخلیه مردم حاشیه بهمن شیر: بدین ترتیب که ضمن مذاکره با استانداری برای تخلیه تمامی بومی های نوار مرزی نسبت به تخلیه آنها از جزایه تا فاو اقدام کرد. البته، باید نخست از منطقه شوش و بستان آغاز کرد و سپس، به این منطقه رسید؛ ۲) کنترل تردد: بدین صورت که منطقه به دو ناحیه الف و ب تقسیم و مقررات ویژه ای که برای این امر در نظر گرفته شده است (پیوست ۵) دقیقاً رعایت شود؛ ۳) نیروهای قراردادی: بدین ترتیب که تمامی نیروهایی که مهندسی و تدارکات استفاده می کند باید شرایط زیر را دارا باشند:

- غیربومی باشند، یعنی از افراد موجود در منطقه استفاده نشود؛
- حتی المقدور بسیجی باشند (از غیر خوزستان) و نسبت به آنها استعلام صلاحیت شده باشد؛
- در صورتی که بسیجی نیستند، غیربومی و از سنین نسبتاً

بالا (۲۷ سال به بالا) و کم سواد (کم تر از دیپلم) استفاده شود؛ و

- برای حسن اجرای بندهای مزبور حتماً یک نفر فرد واجد شرایط به عنوان پرسنلی این افراد معلوم شود و ۴) یگان های مستقر در منطقه (یگان های غیر سپاه) مطابق پیوست ۹ تخلیه شوند.

اقدامات ضد شنود و جنگ الکترونیک

- اجرای طرح امربر (پیک) مطابق پیوست ۶؛

- زدن هر نوع دکل مخابراتی جدید در منطقه الف و ب به کلی ممنوع و از هیچ بی سیم و FX جدیدی در رابطه با این مانور نباید در مناطق زرد و قرمز استفاده کرد. این امر، به ویژه در مورد ارتباط بین قرارگاه های تاکتیکی و اصلی و دسته های در خط و قرارگاه های تاکتیکی و... باید به شدت رعایت شود؛

- مخابرات باید فهرست تمامی افرادی را که قرار است در منطقه فعالیت باسیم کنند، پیش از فعال شدن به حفاظت اطلاعات رده مربوط داده و حفاظت اطلاعات پس از استعلام صلاحیت جواب مناسب را بدهد؛

- انجام مقررات کد و رمز مطابق پیوست ۸ این پیوست به دلیل آن که به زمان عملیات مربوط است بعداً ابلاغ می شود؛ و

- سایر مقررات مخابرات طبق دستورالعمل جداگانه ای متعاقباً اعلام خواهد شد.

